

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

ประเด็นเศรษฐกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19 และกระทรวงการคลัง

1. ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สามของปี 2563 และแนวโน้มปี 2563 – 2564

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบเรื่อง ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สามของปี 2563 และแนวโน้มปี 2563 – 2564 ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ ดังนี้

1. ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สามของปี 2563 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในไตรมาสที่สามของปี 2563 ปรับตัวลดลงร้อยละ 6.4 ซึ่งเป็นการปรับตัวดีขึ้นเมื่อเทียบกับการลดลงร้อยละ 12.1 ในไตรมาสก่อนหน้า (%YoY) และเมื่อปรับผลของฤดูกาลออกแล้ว เศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่สามของปี 2563 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่สองของปี 2563 (%QoQ_SA) ร้อยละ 6.5 รวม 9 เดือนแรกของปี 2563 เศรษฐกิจไทยปรับตัวลดลงร้อยละ 6.7

ด้านการใช้จ่าย การใช้จ่ายของรัฐบาลและการลงทุนภาครัฐขยายตัวเร่งขึ้น การบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน และการส่งออกสินค้าปรับตัวลดลงในอัตราที่น้อยกว่าการลดลงในไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่การส่งออกบริการลดลงต่อเนื่อง การบริโภคภาคเอกชน ลดลงร้อยละ 0.6 น้อยกว่าการลดลงร้อยละ 6.8 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยเป็นผลจากการผ่อนคลายมาตรการปิดสถานที่และยกเลิกการจำกัดการเดินทางในประเทศ และการดำเนินมาตรการช่วยเหลือ เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบและฟื้นฟูเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการใช้จ่ายภายในประเทศกลับมาฟื้นตัวตามลำดับ การใช้จ่ายในหมวดสินค้าไม่คงทนขยายตัวร้อยละ 2.7 ต่อเนื่องจากการขยายตัวร้อยละ 1.6 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยการใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ขยายตัวร้อยละ 2.9 การใช้จ่ายในหมวดบริการขยายตัวร้อยละ 3.8 เทียบกับการลดลงร้อยละ 7.6 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยการใช้จ่ายกลุ่มการเช่าที่อยู่อาศัย กลุ่มการใช้น้ำประปา ไฟฟ้าและพลังงาน การบริการสุขภาพ และกลุ่มการบริการด้านการศึกษายืดหยุ่นตัวร้อยละ 3.7 ร้อยละ 4.3 และร้อยละ 0.7 ตามลำดับ การใช้จ่ายในหมวดสินค้ากึ่งคงทนลดลงร้อยละ 14.0 เทียบกับการลดลงร้อยละ 15.7 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยการใช้จ่ายเพื่อซื้ออุปกรณ์ตกแต่งที่อยู่อาศัยและการใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าและรองเท้า ลดลงร้อยละ 5.2 และร้อยละ 20.4 ตามลำดับ และการใช้จ่ายในหมวดสินค้าคงทนลดลงร้อยละ 19.3 เทียบกับการลดลงร้อยละ 30.4 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยการซื้อยานพาหนะลดลงร้อยละ 17.6 การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของรัฐบาลขยายตัวร้อยละ 3.4 เติบโตจากร้อยละ 1.3 ในไตรมาสก่อนหน้า ตามการขยายตัวของหมวดการโอนเพื่อสวัสดิการทางสังคมที่ไม่เป็นตัวเงินสำหรับสินค้าและบริการในระบบตลาดซึ่งขยายตัวร้อยละ 8.0 อัตราการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายรวมในไตรมาสนี้อยู่ที่ร้อยละ 21.6 (สูงกว่าอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 21.0 ในไตรมาสเดียวกันของปีก่อน) การลงทุนรวม ลดลงร้อยละ 2.4 ปรับตัวดีขึ้นจากการลดลงร้อยละ 8.0 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยการลงทุนภาคเอกชนลดลงร้อยละ 10.7 เทียบกับการลดลงร้อยละ 15.0 ในไตรมาสก่อนหน้า ตามการลงทุนในเครื่องมือเครื่องจักรที่ลดลงร้อยละ 14.0 เทียบกับการลดลงร้อยละ 18.4 ในไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่การลงทุนในสิ่งก่อสร้างกลับมาขยายตัวร้อยละ 0.3 ส่วนการลงทุนภาครัฐขยายตัวร้อยละ 18.5 เป็นผลจากการลงทุนรัฐบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.5 ในขณะที่การลงทุนรัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9 สำหรับอัตราการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุนในไตรมาสนี้อยู่ที่ร้อยละ 30.8 เทียบกับอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 19.2 ในไตรมาสก่อนหน้า และร้อยละ 21.6 ในช่วงเดียวกันของปีก่อน การนำเข้าสินค้า มีมูลค่า 45,294 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 17.8 น้อยกว่าการลดลงร้อยละ 23.4 ในไตรมาสก่อนหน้า สอดคล้องกับระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่ปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า โดยปริมาณการนำเข้าลดลงร้อยละ 16.5 เทียบกับการลดลงร้อยละ 19.3 ในไตรมาสก่อนหน้า ซึ่งเป็นการลดลงในทุกหมวดสินค้า ส่วนราคานำเข้าปรับตัวลดลงร้อยละ 1.5 เทียบกับการลดลงร้อยละ 5.1 ในไตรมาสก่อนหน้า สาขาอุตสาหกรรม สาขาเกษตรกรรม สาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า สาขาการขายส่งการขายปลีกและการซ่อมฯ และสาขาไฟฟ้าและก๊าซฯ ปรับตัวลดลงในอัตราที่น้อยกว่าการลดลงในไตรมาสก่อนหน้า สาขา

เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง ลดลงร้อยละ 0.9 น้อยกว่าการลดลงร้อยละ 3.3 ในไตรมาสก่อนหน้า ตามการลดลงของผลผลิตพืชเกษตรสำคัญ เนื่องจากได้รับผลกระทบจากปัญหาสภาพอากาศที่แห้งแล้งและฝนทิ้งช่วง ส่งผลให้ปริมาณน้ำน้อยกว่าปีที่ผ่านมา ผลผลิตพืชเกษตรสำคัญที่ลดลงในอัตราที่ชะลอลง ได้แก่ ข้าวเปลือก (ลดลงร้อยละ 4.2) และยางพารา (ลดลงร้อยละ 2.3) ส่วนผลผลิตพืชเกษตรสำคัญที่ลดลงต่อเนื่อง อาทิ ปาล์มน้ำมัน (ลดลงร้อยละ 5.6) และมันสำปะหลัง (ลดลงร้อยละ 0.8) ส่วนผลผลิตพืชเกษตรสำคัญที่ขยายตัว ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.7) ไข่เนื้อ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7) กลุ่มไม้ผล (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5) ตามลำดับ ด้านหมวดประมงลดลงร้อยละ 1.9 ในขณะที่หมวดปศุสัตว์ขยายตัวต่อเนื่องร้อยละ 2.7 ราคาสินค้าเกษตรโดยรวมกลับมาขยายตัวร้อยละ 6.4 โดยเฉพาะราคาข้าวเปลือก (เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4) ราคาปาล์มน้ำมัน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 44.2) ราคาผลไม้ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ดัชนีราคาสินค้าเกษตรสำคัญบางรายการปรับตัวลดลง เช่น ราคาไข่ไก่ (ลดลงร้อยละ 6.2) และราคาไข่ไก่ (ลดลงร้อยละ 0.4) เป็นต้น การเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาสินค้าเกษตร ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรโดยรวมกลับมาเพิ่มขึ้นครั้งแรกในรอบ 3 ไตรมาสที่ร้อยละ 6.2 สาขาการผลิตอุตสาหกรรม ลดลงร้อยละ 5.3 น้อยกว่าการลดลงร้อยละ 14.6 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการส่งออกในช่วงร้อยละ 30 – 60 ลดลงร้อยละ 23.9 และดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการส่งออก (สัดส่วนส่งออกมากกว่าร้อยละ 60) ลดลงร้อยละ 6.0 และดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมกลุ่มการผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศ (สัดส่วนส่งออกน้อยกว่าร้อยละ 30) ลดลงร้อยละ 1.6 เทียบกับการลดลงร้อยละ 7.7 ในไตรมาสก่อน อัตราการใช้กำลังการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 60.5 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 52.9 ในไตรมาสก่อนหน้า แต่ต่ำกว่าร้อยละ 64.8 ในไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมสำคัญ ๆ ที่ลดลง เช่น การผลิตยานยนต์ (ลดลงร้อยละ 30.2) การผลิตน้ำตาล (ลดลงร้อยละ 65.2) และการผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (ลดลงร้อยละ 7.5) เป็นต้น ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมสำคัญ ๆ ที่เพิ่มขึ้น เช่น การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน (ขยายตัวร้อยละ 25.6) การผลิตปุ๋ยเคมี (ขยายตัวร้อยละ 30.7) และการผลิตเภสัชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค (ขยายตัวร้อยละ 15.5) เป็นต้น สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร ลดลงร้อยละ 39.6 น้อยกว่าการลดลงร้อยละ 50.2 ในไตรมาสก่อนหน้า เป็นการลดลงไตรมาสที่ 3 ติดต่อกัน ตามการลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นสำคัญ โดยในไตรมาสนี้ไม่มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศลดลงร้อยละ 100.0 ต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 2 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ยังคงมีการระบาดในทุกภูมิภาคของโลก ส่งผลให้ในไตรมาสนี้มีรายรับรวมจากการท่องเที่ยว (เป็นรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด) 0.116 ล้านล้านบาท ลดลงร้อยละ 84.3 โดยรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงร้อยละ 55.9 อัตราการเข้าพักเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 26.76 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.51 ในไตรมาสก่อนหน้า แต่ต่ำกว่าร้อยละ 64.03 ในไตรมาสเดียวกันของปีก่อน สาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า ลดลงร้อยละ 23.6 น้อยกว่าการลดลงร้อยละ 38.8 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยบริการขนส่งทางอากาศลดลงร้อยละ 71.9 บริการขนส่งทางบกและท่อลำเลียงลดลงร้อยละ 17.2 และบริการขนส่งทางน้ำลดลงร้อยละ 0.6 บริการสนับสนุนการขนส่งลดลงร้อยละ 22.7 ในขณะที่บริการไปรษณีย์ขยายตัวต่อเนื่องร้อยละ 5.0 สอดคล้องกับรายรับของผู้ประกอบการที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น GDP เงินทุนสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นเดือนกันยายน 2563 อยู่ที่ 251.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และหนี้สาธารณะ ณ สิ้นเดือนกันยายน 2563 มีมูลค่าทั้งสิ้น 7,848,155.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 49.4 ของ GDP

2. แนวโน้มเศรษฐกิจไทย ปี 2563 เศรษฐกิจไทยปี 2563 คาดว่าจะลดลงร้อยละ 6.0 โดยมูลค่าการส่งออกสินค้าปรับตัวลดลงร้อยละ 7.5 การบริโภคภาคเอกชน และการลงทุนรวมปรับตัวลดลงร้อยละ 0.9 และร้อยละ 3.2 ตามลำดับ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ -0.9 และดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลร้อยละ 2.8 ของ GDP

3. แนวโน้มเศรษฐกิจไทย ปี 2564 เศรษฐกิจไทยปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวในช่วงร้อยละ 3.5 – 4.5 โดยมีแรงสนับสนุนจาก (1) การปรับตัวดีขึ้นของอุปสงค์ภายในประเทศ (2) การฟื้นตัวของ

เศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลก (3) แรงขับเคลื่อนจากภาครัฐจากการเบิกจ่ายภายใต้กรอบงบประมาณและมาตรการทางเศรษฐกิจและ (4) ฐานการขยายตัวที่ต่ำผิดปกติในปี 2563 ทั้งนี้ คาดว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าจะขยายตัวร้อยละ 4.2 การบริโภคภาคเอกชน และการลงทุนรวมขยายตัวร้อยละ 2.4 และร้อยละ 6.6 ตามลำดับ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยอยู่ที่ช่วงร้อยละ 0.7 - 1.7 และดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลร้อยละ 2.6 ของ GDP รายละเอียดของการประมาณการเศรษฐกิจในปี 2564 ในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (1) การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 2.4 เติบโตขึ้นจากการลดลงร้อยละ 0.9 ในปี 2563 ตามการผ่อนคลายมาตรการควบคุมและป้องกันการระบาดของโรคโควิด-19 การดำเนินมาตรการฟื้นฟูและกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐอย่างต่อเนื่อง และการเพิ่มขึ้นของความเชื่อมั่นผู้บริโภคตามความสามารถในการควบคุมการระบาดภายในประเทศ รวมทั้งแนวโน้มการฟื้นตัวของฐานรายได้จากภาคการส่งออก และ (2) การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคภาครัฐบาล คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 4.7 เติบโตขึ้นจากร้อยละ 3.6 ในปี 2563 สอดคล้องกับสมมติฐานอัตราการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2564 อยู่ที่ร้อยละ 98.0 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 97.4 จากปีงบประมาณ 2563 รวมถึงการเบิกจ่ายภายใต้พระราชกำหนดเงินกู้ 1 ล้านล้านบาท ที่คาดว่าจะมีเม็ดเงินเบิกจ่ายเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจในปี 2564 รวม 403,249 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 34.8 มูลค่าการส่งออกสินค้าในรูปแบบเงินดอลลาร์ สรอ. คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 4.2 ปรับตัวดีขึ้นจากการลดลงร้อยละ 7.5 ในปี 2563 โดยคาดว่าปริมาณการส่งออกสินค้าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 ปรับตัวดีขึ้นจากการลดลงร้อยละ 6.6 ในปี 2563 ตามสมมติฐานแนวโน้มการขยายตัวดีขึ้นของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลกในปี 2564 ส่วนราคาสินค้าส่งออก คาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 เทียบกับการลดลงร้อยละ 0.9 ในปี 2563 สอดคล้องกับราคาน้ำมันในตลาดโลกที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ในขณะที่การส่งออกบริการยังคงได้รับผลกระทบจากมาตรการควบคุมการเดินทางระหว่างประเทศที่แม้จะผ่อนคลายมากขึ้น แต่ยังไม่สามารถเปิดรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ และส่งผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังประเทศไทย ทั้งนี้ ในกรณีฐานคาดว่ารายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติจะอยู่ที่ 4.9 แสนล้านบาท เทียบกับ 4.6 แสนล้านบาท ในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.0 ดังนั้น โดยรวมคาดว่าปริมาณการส่งออกสินค้าและบริการ ในปี 2564 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 เทียบกับการลดลงร้อยละ 19.5 ในปี 2563

4. ประเด็นการบริหารเศรษฐกิจในช่วงที่เหลือของปี 2563 และปี 2564 การบริหารนโยบายเศรษฐกิจในช่วงที่เหลือของปี 2563 และปี 2564 ควรให้ความสำคัญกับ (1) การป้องกันการกลับมาระบาดของโรคที่สองของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศ (2) การดูแลภาคเศรษฐกิจที่มีข้อจำกัดในการฟื้นตัว (i) การเร่งรัดติดตามมาตรการที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับการพิจารณามาตรการเพิ่มเติมหรือปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองสาขาและพื้นที่เศรษฐกิจที่มีข้อจำกัดในการฟื้นตัว (ii) การช่วยเหลือและดูแลแรงงาน (iii) การรณรงค์ให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น (iv) การเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติภายใต้มาตรการควบคุมและป้องกันการระบาดของโรคอย่างรัดกุม และ (v) การดำเนินการด้านวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 (3) การขับเคลื่อนการใช้จ่ายภาครัฐ (i) การเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2564 ให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 94.4 (ii) งบลงทุนรัฐวิสาหกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 (iii) งบเหลื่อมปีให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 และ (iv) การเบิกจ่ายโครงการตามพระราชกำหนดเงินกู้ 1 ล้านล้านบาท ให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 (4) การขับเคลื่อนการส่งออกสินค้าเพื่อสนับสนุนการฟื้นตัวของภาคการผลิตและการลงทุนภาคเอกชน (i) การขับเคลื่อนการส่งออกสินค้าที่ได้รับประโยชน์จากการระบาดของโรคโควิด-19 (ii) การขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้า (iii) การให้ความสำคัญกับข้อตกลงระหว่างประเทศที่อาจถูกใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการดำเนินมาตรการกีดกันทางการค้า (iv) การลดต้นทุนการผลิตสินค้าที่สำคัญ ๆ (v) การป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนและการแข็งค่าของเงินบาท และ (vi) การส่งเสริมการตลาดเชิงรุกผ่านช่องทางออนไลน์ (5) การส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชน (i) เร่งรัดให้ผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติและออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในช่วงปี 2561 - 2563 ให้เกิดการลงทุนจริง (ii) การขับเคลื่อน

การส่งออกเพื่อเพิ่มการใช้กำลังการผลิต (iii) การแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุนและการประกอบธุรกิจ (iv) การประชาสัมพันธ์จุดแข็งของประเทศไทย และ (v) การขับเคลื่อนมาตรการสร้างศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง (6) การดูแลราคาสินค้าเกษตรในบางพื้นที่ในช่วงผลผลิตออกสู่ตลาด และการเตรียมการรองรับปัญหาย้ายแล้ง (7) การรักษาบรรยากาศทางการเมืองในประเทศ และ (8) การเตรียมการรองรับความเสี่ยงจากความผันผวน ทางเศรษฐกิจโลกและการดูแลเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ